

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

1914-1922

Εἰς τὰς φιλοξένους ἑλληνοπρεπεῖς σελίδας τῶν «Θρακικῶν» ἰδιάζουσαν καὶ διακεκριμένην θέσιν δικαιωματικῶς δεόν νὰ καταλάβῃ ἡ ἀδρά καὶ ἐξέχουσα φυσιογνωμία τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μαρωνείας Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου, γεννηθέντος τὴν 21 Μαρτίου 1855 ἐν Σαράντα

Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατ. Θράκης, ἀποδημήσαντος δὲ πρὸς Κύριον κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1921 ἐν τῇ γενετείρᾳ του.

Ἄν σκοπὸς τῶν «Θρακικῶν» εἶναι, πλὴν ἄλλων, ἡ περισυλλογὴ παντὸς στοιχείου συντελοῦντος εἰς τὴν ἀδιάσειστον ἄλλωστε ἀπόδειξιν μετὰ τοσοῦτου ζήλου ἀμφισβητουμένην ὑπὸ βουλιμιόντων γειτόνων τῆς ἀπ' αἰώνων ἑλληνικότητος τῆς Θράκης καὶ τῆς γνησιότητος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τῆς, καὶ ἡ παραφύλαξις καὶ παράδοσις τῆς ἱερᾶς ταύτης παρακαταθήκης εἰς τοὺς ἀπογόνους μας, τὸ ἔργον τὸ πολυσχιδὲς τοῦ ἀειμνήστου

Ἱεράρχου Μελισσηνοῦ κείται μνημεῖον καλλιπρεπές καὶ ἀείζωον, μαρτυροῦν τὸ καθ' ἑαυτὸ εἰς τὸ διηγεῖσθαι περὶ τῶν ἀνωτέρω.

Διότι οὐ μόνον διὰ ζώσης καθ' ὅλον τὸν βίον του ὁ ἀνὴρ ἐκαλλιέργησε, μετὰ τὸσων ἄλλων εὐγενῶν τέκνων τῆς Θράκης, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ διέδωκεν αὐτὰ εἰς τὴν νέαν γενεάν, διδάσκων ἀπὸ τοῦ διδασκαλικοῦ βήματος, ὡς διδάσκαλος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, ὡς ὀρθόδοξος ποιμενάρχης εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοῦ Εὐαγγελίου ἐκήρυξε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου του ἐποίμανε τὸ χριστιανικὸν ἑλληνικὸν πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ γραπτὰ μνημεῖα τοῦ ἔργου αὐτοῦ τοῦ ἑλληνοπρεποῦς, ἐπιστημονικὰ καὶ θρησκευτικὰ, κατέλιπε, μαρτυροῦντα τὴν ἀκάματον αὐτοῦ φιλοποσίαν, τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἀποφοιτήσας τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς, διετέλεσεν ἐπὶ τι διάστημα διδάσκαλος ἐν τῇ γενετείῳ του. Μεθ' ὃ, ἐγγραφεὶς εἰς τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν Πανεπιστήμιον, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ Αἰκαίου, καὶ διετέλεσε δικηγόρος ἐν Θράκῃ ἐπὶ τινα ἔτη. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συνέγραψε καὶ ἐξέδωκεν ἔργα ἀξιόπαινα ἱστοριογραφικῶν καὶ νομικοῦ περιεχομένου, περὶ ὧν κατωτέρω.

Τὸ 1893 ἐχειροτονήθη Διάκονος, ὑπηρετήσας ὡς τοιοῦτος ἐπὶ μικρὸν, καὶ εἶτα ὡς Ἀρχιμανδρίτης παρὰ τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Φιλιππουπόλεως, εἶτα δὲ παρὰ τῷ Πατριαρχεῖῳ Ἀντιοχείας. Τὸ 1897 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Παιφίλου καὶ διετέλεσε ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος Ταταούλων Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τοῦ 1914, ὁπότε προσηχθῆ εἰς Μητροπλίτην Μαρωνείας (Θάσου καὶ Σαμοθράκης). Ἀθροῦ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολέμου παρέμεινε μακρὰν τῆς ἔδρας του Κομοτινῆς (ἐν Θάσῳ) μέχρι τοῦ 1919, ὁπότε, σὺν τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἀνατ. Θράκης καὶ τῇ καταλήψει αὐτῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων, καὶ εἶτα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ Κομοτινῆν, ἐκδηλώσας τὴν ἐπὶ τούτῳ πατριωτικὴν ἀγαλλίασίν του δι' ἐνθουσιώδους λόγου πρὸς τὸ φιλογενές καὶ φιλόθρησκον αὐτοῦ ποίμνιον. Ἀσθενήσας μετὰ μικρὸν, ἐπανῆλθεν εἰς Θάσον παρὰ τῷ ἐπ' ἀνεψιᾷ γαμβρῷ του, Θρασυβ. Πηλείδῃ, (τότε Εἰρηνοδίκῃ Θάσου καὶ ἤδη συνταξιούχῳ δικηγόρῳ), ὁπότε ἐγκατεστάθη, (μετὰ τῆς ἐν χηρείᾳ ἀδελφῆς του Εὐδοξίας) εἰς τὴν πεφιλημένην γενετείαν του, ἐλευθέραν πλέον τότε, μὲ κλονισμένην ὅμως τὴν ὑγείαν, σκεπτόμενος νὰ ἐφησυχάσῃ.

Ἄλλως ὅμως ἐκέλευσεν ὁ Θεός· μετὰ μικρὸν ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ἐξ ἐγκεφαλίζης συμφορήσεως, εἰς ἡλικίαν 66 ἐτῶν.

Τὰ κυριώτερα αὐτοῦ ἔργα, ἅτινα, ὡς φιλόπονος καὶ ὑπομονητικὴ μέλισσα ἐφιλοτέχνησε, συνέγραψε καὶ ἐδημοσίευσεν (περιεχομένου δέ, πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ ἐκκλησιαστικοῦ), εἶναι τὰ ἑξῆς·

- 1) Ἱστοριογεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Σελ. 104. (1881 ἔτος).
- 2) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου». Σελ. 276. (1889).
- 3) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Β'. «Ἡ μνηστεία». Σελ. 176 (1895).
- 4) Ἡ Θράκη καὶ αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι. Μετὰ τινων διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Σελ. 304. (1897).
- 5) Ὁ ρ υ θ μ ό ς, ἐν σχέσει πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὴν παρασημαντικὴν τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Σελ. 32. (1900).
- 6) Ἡ ἀ ρ μ ο ν ί α ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μελωδίας. Σελ. 16. (1902).
- 7) Τυπικὸν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, μετὰ προλεγομένων καὶ παραρτήματος περὶ τοῦ νεκρωσίμου τρισαγίου καὶ περὶ τοῦ μνημονεύματος τῶν ὀνομάτων, ἐν ᾧ ἐπισυνάπτονται καὶ πέντε ἐπικήδαιοι ὁμίλια. Σελ. 80. (1905).
- 8) Περὶ εὐδαιμονίας ἢ τίς ἐστὶν ἡ ἀληθὴς καὶ πραγματικὴ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου καὶ πῶς ἐπιτυγχάνεται. Διδακτικὴ ὁμιλία. Σελ. 32. (1908).
- 9) Τὰ Ταταῦλα (Ἱστορία Ταταούλων). Σελ. 352. (1913).
- 10) Πρόχειρον Νομικόν. Βιβλίον Α'. «Τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου». Ἐκδοσις Β'. Χειρόγραφοι, ἀνέκδοτον ἔτι. Πρόκειται περὶ ἀναθεωρήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς πρώτης ἐκδόσεως (ἐξαντληθείσης) τοῦ ἀνωτέρω ἔργου, «καρποῦ, (ὡς γράφει ὁ συγγραφεὺς) πολυχρονίου καὶ διηνεκοῦς ἐνασχολήσεως (ἐπὶ 20ετίαν—ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως), καὶ ἐπισταμένης ἐρεῦνης καὶ μελέτης περὶ τῶν πολλαπλῶν καὶ πολυπλόκων περιπτώσεων τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου, ἐν ᾧ καὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σταθερᾶς Νομολογίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὡς καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ 460 νέων σχημάτων καὶ ἰσαριθμῶν παλαιῶν διαγραμμάτων». Τοῦ τελευταίου τούτου, ἀξίου πάσης ἐξάρσεως ἐπιστημονικοῦ καὶ πρακτικοῦ Ἐγχειριδίου (ἀφοῦ ἄλλως τε αἱ εὐμενέσταται κρίσεις τῆς Α'. ἐκδόσεως φερούσης τὴν ἐπίσημον ἔγκρισιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας ὑπὸ διακεκριμένων ἐπιστημόνων, κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, πρόκειται ὡς τίτλος τιμῆς καὶ ἀξίας τοῦ ἀρχικοῦ ἔργου), τὴν δημοσίαν ἐμφάνισιν, εἰς δευτέραν ἐκδοσιν (ἐπικειμένην κατὰ τὸν συγγραφέα, πλὴν ματαιωθεῖσαν λόγῳ τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου του), εἰς περιεχόμενον καὶ ὄγκον τριπλασίων τῆς πρώτης, πρόκειται σὺν Θεῷ νὰ ἀναλάβῃ συντόμως ὁ ὑποφαινόμενος μνησθεὶς γαμβρός του ἐπ' ἀνεπιᾶ, μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν προσθηκῶν καὶ παραπομπῶν, διὰ τὴν ἐνημέρωσιν καὶ προσαρμογὴν, ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συγγραφέως μέχρι τῆς σήμερον νεαρᾶς νομοθετικᾶς διατάξεις θιγούσας τὸ ἀντικείμενον τῆς συγγραφῆς.

Τοιοῦτος ὁ ἀνὴρ καὶ τοιοῦτό τὸ ἔργον τοῦ διαπρεποῦς ἱεράρχου, γόνου τῆς θρυλικῆς χώρας τοῦ Ὁρφεῶς, τιμῶντος ὅσον ὀλίγοι τὴν γενέτειραν, καὶ γενικωτέρων τὴν Ἀνατολ. Θράκην, τὰ ἱερά τῆς ὁποίας χωματὰ σκέπουν τὰ σέπτα αὐτοῦ λείψανα, μετ' ἐκείνων τῶν μελῶν τῆς πατριαρχικῆς τοῦ οἰκογενείας—τῶν Μεσιλιτζόγλου.

Θρασύβ. Πηλείδης

† ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Σηλυβρίας ἐγεννήθη ἐν Κοζάνῃ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1855 ἐκ γονέων ἱερέως Θωμᾶ Χριστοδούλου καὶ Ἑλένης τὸ γένος Ὀμπαση. Μετὰ τὴν πρώτην παιδείαν ἐν τῇ σχολῇ τῆς γενετίρας αὐτοῦ ἐφοίτησεν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάρειον Σχολήν. Ἐνταῦθα μετὰ ζήλου παρακολούθησας καὶ συμπληρώσας τὸν κύκλον τῶν μαθημάτων εἰσηλθεν ἀκολούθως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐνθά ἐπὶ διέταξιν διήκουσε μαθήματα Φιλολογίας καὶ Φιλοσοφίας. Πρὸς κληθεὶς ἐν τῷ μεταξύ ὑπὸ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, τότε Μητροπολίτου Κοζάνης, Εὐγενίου ἐχειροτονήθη ἀρχιδιάκονος καὶ ὑπηρέτησε παρ' αὐτῷ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ θεοῦ του. Τότε ἐλθὼν εἰς Κων/πολιν διορίσθη διαδοχικῶς Προϊστάμενος Μ. Ρεύματος, Κοντοσαλίου καὶ Φερίκιῶ. Ἀκολούθως προσέλαβεν αὐτὸν ὡς Πρωτοσύγκελλον ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Ἰερώνυμος. Ἐπειὲς θέν προήχθη τῷ 1906 εἰς Ἐπίσκοπον Ἀμφιπόλεως. Κατὰ Σεπτέμβριον δὲ τοῦ 1913 Γερμανὸς ὁ Ε' προήγαγεν αὐτὸν εἰς Μητροπολίτην Σηλυβρίας. Τῷ 1926 Βισύλειος ὁ Γ' ἀνέδειξεν αὐτὸν Μητροπολίτην Κοζάνης, ἀλλὰ ἕνεκα τῶν περιστάσεων μὴ δυνηθεὶς νὰ μετοβῇ εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ ἐπαρχίαν ἐζήτησε καὶ ἔλαβε πάλιν τὸν τίτλον Σηλυβρίας, τὸν ὁποῖον καὶ διετήρησε ἐφεξῆς μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ συμβάντος τῇ 22 Μαΐου 1934 ἐν Κωνσταντινουπόλει.

† ΠΡΩΗΝ ΜΕΤΡΩΝ ΙΩΑΚΕΙΜ

Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν Ἰωακεῖμ ἐγεννήθη ἐν Τατάρ-Παζαρτζικίῃ τῆς Φιλιππουπόλεως τῇ 23 Ἀπριλίου 1834, ἐκ γονέων Παναγιώτου καὶ Σουλτάνης Σπάσογλου. Τὰ πρώτα γράμματα διήκουσεν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἀκολούθως ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ τῶν Σερρών, φοιτήσας αὐτόθι μέχρι τῆς Γ' τάξεως. Ὑπὸ διακαοῦς πόθου πρὸς τὴν διακονίαν τοῦ Χριστοῦ διαπλεγόμενος ἠαὐοίδιμος, εἰς ἡλικίαν μόλις 18 ἐτῶν, ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ τότε Νύσσης καὶ εἶτα Χαλκηδόνος Καλλινίκου τοῦ Θωμάδη μετονομασθεὶς εἰς Ἰωακεῖμ, — ἐλέγετο Γεώργιος — πρὸς τιμὴν τοῦ ἀπὸ Κυζίκου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχου κυροῦ Ἰωακεῖμ τοῦ Β'. Ὡς διάκονος τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης Καλλινίκου διετέλεσεν ἐπὶ ἕξαετίαν, διδασκόμενος ἅμα ὑπὸ τοῦ τότε Ἀρχιδιακόνου καὶ μετὰ ταῦτα Δέρκων Καλλινίκου, τοῦ ὡς Ἐφέσου ἀποθανόντος, καὶ χρησιμεύων ὡς γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως. Ἐν ἔτει 1865 σταλεὶς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νύσσης εἰς Κων/πολιν ἵνα εἰσαχθῆ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἠναγκάσθη συνεπιεῖα τῆς χολέρας, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πόλιν, ἀφοῦ διέτριψεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ τρεῖς ὀλοκλήρους μῆνας. Ἐκ Νύσσης μετὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ Νύσσης Καλλινίκου εἰς Χαλκηδόνα, ἐπανερχεται εἰς Κων/πολιν, καὶ τῷ 1886 διορίζεται προϊστάμενος Ἁγίου Στεφάνου. Ἐπὶ Νεοφύτου τοῦ Η', ἤτοι πρὸ 42 ἐτῶν χειροτονεῖται ἐπίσκοπος Πολυανῆς καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν αὐτοῦ ἔδραν. Μετὰ 8ετῆ αὐτόθι ὑπερσεῖαν, ἐκ Δοϊράνης μετατίθεται εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Μετρῶν, ἣν ἐπὶ 9